

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

Koor de stad. s 12.
Franco per post. n. 14.

DICERE VERUM QUI VETAT?

MORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
batawe 35 cents zegel

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

HET KONFLIKT.

Wij verheugen ons dat de tweede kamer een middelweg gekozen heeft, om het bestaande konflikt tusschen de hooge staatsmagten weg te nemen. Wij juichen haar besluit toe als eene daad van voorzichtigheid en zelfstandigheid, waardoor zij het mogelijk gemaakt heeft, hare wenschen voor de voortaan den troon te brengen, zonder zich in strijd te stellen met ééne der twee andere hooge staatsmagten.

Indedaad en was voor haar geen ander middel, dan dat zij nu heeft aangegrepen. Op het standpunt, waarop zij nu getragt was, kon zij geen ander besluit nemen, dan de eerste kamer voorstellen, de opinie van ieder der beide kamers in het adres uit te drukken.

De paragraaf van het adres weg te laten kon zij niet, zonder hare waardigheid te kort te doen. Zij had besloten wenschen uit te drukken ten gunste eener grondwits-heroening. Waaraan zoude zij die wenschen hebben teruggenomen? Omdat de eerste kamer die niet kon goedkeuren? Maar staat de tweede kamer dan onder de kuratele der eerste? De kamer was het aan hare waardigheid verschuldigd het genomen besluit te handhaven, indien het adres niet werd vernietigd.

Kon zij het adres ten antwoord intrekken en de konings aanspraak onbeantwoord laten? Ook niet; en om dezelfde reden. De kamer had eenmaal dat adres gestemd. Het was niet mogelijk dat terug te nemen, zonder zich, of aan insequentie of aan bespotting prijs te geven? En kan er ooit eene reden bestaan om de hooge magt van den staat antwoord te weigeren? De kamer was het aan zich zelf en aan den koning verschuldigd het adres voortgang te geven.

Kon de kamer haar adres regtstreeks aan den koning verzenden? Zij had daartoe het regt; maar tot welke gevaarlijke gevolgen zoude dat hebben kunnen leiden na de voorgedragde mededeeling van den minister van Buitenlandsche zaken, indien de koning in de ministeriele beslissingen werkelijk de goederwonden, eene bezending der tweede kamer aan gehoorde weigeren, als deze zich plegtmatig ter audientie had voor-

gesteld, om haar adres ten antwoord den koning voor te lezen?

Wij verheugen ons dat de kamer terug gedeinsd is voor het besluit, dat zij regt had te nemen, wij danken haar, dat zij door hare voorzichtigheid de verregaande roekeloosheid van het ministerie heeft schadeloos gemaakt, zoo veel in haar is. Zij heeft daardoor eene dienst bewezen aan vorst en vaderland, en een bewijs gegeven van gematigdheid, dat in deze omstandigheden den hoogsten lof verdient.

Er bleef dus voor de tweede kamer niets over, dan het voorstel te doen, om de opinie der beide kamers op te nemen.

Zij heeft het gedaan. Zal zich de eerste kamer daarmee vereenigen? Zij moet dat, indien zij voor overtuiging vatbaar is. Er is geen ander middel, om een einde te maken aan botsingen, welke nu steeds tot de ergste gevolgen hadden kunnen leiden, indien de tweede kamer even dwaas ware te werk gegaan als onze regering.

Wij hopen, dat de eerste kamer den gevaarlijken invloed eener verblindende en voortvarende regering van zich zal weten af te stooten.

Indien zij zich andermaal moogt laten leiden door wenken, welke van het ministerie uitgaan, dan kan niemand lang spreken voor het besluit, dat de eerste kamer zal nemen. De regering heeft bewezen geveer, dat zij tot alles in staat is, zonder iets te raadplegen dan het belang van het oogenblik. Zij offert daarmee de toekomst op. Zal zij het niet durven wagen, om het enige middel van verzoening tusschen de hooge staatsmagten te doen verwerpen, zonder te weten of te beseffen waartoe dat voeren kan?

De regering heeft schijnbaar eene zegenpraal behaald door het besluit der kamer, waardoor zij heeft afgezien van het regt, dat zij had, om haar adres regtstreeks den koning aan te bieden. Zal zij zich daardoor niet, andermaal opwinden en verblinden? Zal zij niet andermaal stappen wagen, waardoor zij de geheele toekomst van den konstitutionelen troon in de waagschaal stelt? Wie weet het?

Maar het wordt toch tijd dat zij de oogen opent. En indien zij niet beradenheid genoeg bezit, om zelve oordeel te vellen over hare handelingen, en die te veroordeelen; zou dan nu niet de noodzakelijkheid geboren

zijn, om haar uit hare droombeelden van ongrondwettige willekeur wakker schudden?

De kruik gaat zoo lang te water dat zij berst. God geve dus de ouderlingen van Neerlands vertegenwoordiging, wijsheid en zelfstandigheid, om eenen invloed te verstoeten, te weren, welke troon en volk bedreigt door zijne uitspattingen. Laten zij in de katante van hunne hooge jaren, van zich afweren de duizelende warmte van den beleedigden trots, die in haar midden plaats nam, en die daar buiten zetelt op de plaats van hen, die groepen zijn om 's lands belangen als 's konings dienaren te verdedigen, maar die dezelve vergeten door de oppgewondenheid van eene tijdelijke zegenpraal, die wellicht spoedig de gelegenheid kan worden tot den val. Wij zijn zeker, dat zij dan zullen treden in het vergelijk, dat de tweede kamer voorstelt.

RUSLAND

Het bevestigt zich dat de keizerin gevaarlijk ziek is. H. M. heeft herhaalde bloedspuwingen en is uiterst zwak. De dood der prinses Alexandra heeft haar zoo zeer bedroefd, dat zij van dat oogenblik af hevige aanvallen heeft gehad van eene borstkwaa, aan welke zij, zoo als men weet, sedert lang laboreert. De geneesheeren hebben volstrekt geene hoop op eene volkomen herstelling, want zij hebben bij de doortuchtige zieke kentekenen eener uitterende koorts opgemerkt.

De keizer is van zijne zijde, zeer ter neer geslagen. Hij vertoont zich zelden buiten de slaapkamer en zijn gelaat draagt duidelijke tekenen eener diepe droefheid.

PRUSSEN

Men zegt dat de koning van Pruisen te St. Petersburg verwacht wordt, om aan de keizerin, wier broeder hij is, een bezoek te geven.

Een Duitsch blad wil stellig weten dat onlangs in Polen talrijke arrestatiën geschied zijn, ten gevolge van de ontdekking van een geheim genootschap. Dit gerucht behoeft echter bevestiging.

GRIEKENLAND

De Londensch konferentie heeft aan het kabinet van Athene een nieuw protokol gerigt, waarin zij zelf meer bevestiging in het Grieksche financieel zaken aanbeveelt, en tevens aan dezelfde verbindt te herinnert. Overigens ontvangt koning Otto de levendigste betuigingen van vriendschap van de drie mogendheden, en kan hij op derzelver medewerking rekenen; zij geven hem bovendien den raad om het leger beter te organiseren, nuttelooze beambten te ontslaan, en den handel en de nijverheid aan te moedigen.

DUITSCHLAND

De justitie maakt in het dagblad van Breslau van den 7 dezer, de veroordeelingen bekend, welke ter

zake der onlusten van Silezie in juni j. zijn uitgesproken. Zij treffen 85 personen, en verschillen van 1 tot 9 jaren gevangenisstraf of dwangarbeid; eenigen zijn daarenboven tot het verlies der nationale kokarde en 20 zwaarbepaalde veroordeeld.

— De pachter van de speelbank te Romburg heeft in het laatste jaarsaizoen eene winst van meer dan f 500,000 behaald. Men ziet hieruit hoe die speelbanken, waartegen zich tegenwoordig vele stemmen in Duitschland verheffen, ten verderve van velen en tot enorme winst van enkele verstreken; het is daarom te hopen, dat spoedig alle staten de handen in een zullen slaan en dit schandelijke winstbejag, van Duitschlands bodem, waar het maar al te lang is uitgeoefend, eenparig zullen verbannen.

ENGELAND

Men schrijft uit Londen, in dato 12 nov.: Ter viering van den derden verjaardag van den prins van Wallis is den 9 dezer te Windsor eene revue over de troepen der garde gehouden, welke de koningin en prins Albert, met hunne drie oudste kinderen, bijwoonden.

H. M. en prins Albert hebben zich gisteren morgen ten negen ure naar Burghley-House, het landgoed van den markies van Exeter, begeven, en zijn op alle plaatsen waar zij doorreisden met geestdrift ontvangen. Ten half vijf ure kwamen de vorstelijke bezoekers op Burghley-House aan, en werden door den eigenaar naar de voor hen bestemde vertrekken geleid.

— Op het banket, door den Iord-maire van Londen bij de aanvaarding van zijn ambt gegeven, heeft de Fransche gezant, de Saint-Aulaire den toast, op het welzijn des Konings der Franschen ingesteld, met groote hartelijkheid beantwoord, en zijn de door hem bij die gelegenheid gemaakte opmerkingen daverend toegejuicht. Om een denkbeeld te geven van den overvloed der geregten, bij dit feest opgedischt, zal het volstaan te zeggen dat vier honderd en vijftig terrines met echte schildpadsoep, drie en vijftig hammen, drie en veertig ossentongen, tachtig kalkoenen, even zoo vele faisanten, vier en twintig ganzen en veertig schotels patrijzen, onder die geregten behoorden, en dat al het overige naar evenredigheid was. Op het nageregt prijken niet minder dan honderd groote ananassen, twee honderd schotels met druiven, vijftig met appelen, honderd met peeren, vijf en zeventig met noten, tachtig met gedroogde en ingemaakte vruchten, twee honderd en vijftig crèmes à la glace, enz.

— Drie leden van de universiteit van Oxford zijn van de anglikaansche tot de Roomsche godsdienst overgegaan.

PORTUGAL

De bill van indemniteit, ten behoeve der ministers, is met drie en zeventig tegen vier en twintig stemmen in de kamer der gedeputeerden aangenomen, en zal denkelijk ook, ofschoon na langeren tegenstand en niet met eene zoo groote meerderheid, bij de pairs doorgaan, in welk geval zich het kabinet als voor langen tijd gevestigd zal kunnen beschouwen.

— Tusschen de Fransche en Portugesche gouvernementen is eene overeenkomst gesloten, volgens eene geregeldde communicatie, met pakketbooten der Fransche marine, tusschen St. Nazaire bij Nantes en onderscheidene havens van Portugal.

SPANJE

In de prachtige salons van het koninklijk paleis te Madrid moet bin en kort een groot concert plaats hebben. De koningin heeft de begeerte te kennen gegeven, om den beroemden Liszt te hooren, en reeds worden groote toebereidselen voor dit muzikale feest gemaakt.

In de ontleedzaaf van het St. Carlos-kollegie, te Madrid, vonden onlangs de leerlingen, bij het openen der linkerzijde van de borst eens lijks, daarin geen hart. Bij nader onderzoek bemerkte men dat het in de rechterborst lag, tevens met de ingewandsdeelen, die gewoonlijk aan de andere zijde gevonden worden. De hoogleeraren hebben, bij nader onderzoek, de bevinding der kweekelingen bevestigd gevonden. Dit is het vierde of vijfde voorbeeld van dien aard, zegt men, hetwelk de geschiedboeken der ontleedkunde aanbieden.

— Eene Engelsche maatschappij biedt op dit oogenblik aan onze regering eene som van een miljard realen (125 miljoen guldens) aan, indien zij aan haar de ontginning der bosschen van Asturië wil vergunnen. In eene te dier zake bij het ministerie ingediende memorie wordt betoogd, dat men 80 miljoen hoogstammige boomen zou kunnen ombakken, zonder den houtwas merklijk te benadeelen. Een dergelijk voorstel werd ook aan den heer Caraseda, kort na zijner komst in het ministerie, aangeboden. Doch hij wees hetzelve van de hand. Zal de heer Mon eveneens handelen? Dit is meer dan waarschijnlijk. Men verneemt dat hij die uitgestrekte bosschen in waarborg wil geven aan een magtig bankiershuis, hetwelk zoo als men zegt, eerlang zal geroepen worden om eene gewichtige rol in het herstel van Spanje's krediet te spelen.

— De minister van finantiën moet binnen kort zijn budget in het kongres aanbieden. Men verzekert dat het zal vergezeld zijn, van eene voor de ongelukkige schuldeischers van Spanje zeer voldoende en geraststellende memorie van toelichting.

— Het regtsgeding tegen den generaal Prim wordt ijverig voortgezet. Men heeft bereids met eene nieuwe instruktie van deze ernstige zaak een begin gemaakt.

— Een brief uit Madrid van 3 dezer meldt dat men in een partikulier huis eene hoeveelheid van 600 geweren en blanke wapenen heeft ontdekt.

— Te Sevilla zijn in den avond van 3 dezer nieuwe onlusten uitgebroken, doch dadelijk weder gedempt.

FRANKRIJK

Dit Tonlon wordt geschreven dat het stoomfregatschip *Gomer* aldaar den 8 dezer ter reede is gekomen; aan boord van dat vaartuig, hetwelk zeer prachtig is ingerigt, zal eene keurkompagnie worden ingescheept, welke den hertog en de hertogin van Aumale tot eerevacht zal dienen. Verder meldt men nog, dat de navolgende schepen zich den 20 dezer te Napels moeten bevinden: de *Opéan*, de *Marengo*, de *Alger*, de *Gomer* en de *Gassendi*.

— De stad Toulon bereidt schitterende feesten voor den hertog en de hertogin van Aumale, alsook voor den prins van Joinville bij hunnen terugkeer uit Napels, welke omstreeks den 15 december zal plaats hebben. Hun verblijf in die stad zal twee of drie dagen duren.

— De heer de Bourqueney, de Fransche gezant bij het hof van Konstantinopel wordt dagelijks tot regeling van familiaangelegenheden te Parijs verwacht.

— Volgens partikuliere brieven uit Oran bleef aldaar de volmaakte rust heerschen. De gangen van Abd-el-Kader, die van de Marokkaansche en Fransche grenzen verjaagd, slechts moeite doet om eene schuilplaats te zoeken, schijnen geene ernstige ongerustheid te baren. De gewezen emir bezat geene strijdkrachten meer, en zijn naam heeft aanmerkelijk in gezag en toeverkracht verloren.

— Volgens de *Morning Advertiser*, zijn de Fransche legitimisten voornemens om in het belang hunner zaak, de ondersteuning der Duitsche drukpers te koopen. Men dien einde zou eene inschrijving zijn geopend, en de eerste lijsten die in de voorstad St. Germain hebben gecirkuleerd, bereids twee miljoen hebben opgebracht. Men zou daarenboven te

Parijs een nieuw legitimistisch dagblad oprigten onder den titel van *Journal de la République de France*, de *France* en de *Quotidienne* in gesmolten zouden worden.

— Van alle kanten komen berichten van verwoestingen door het water aanrigt. Te Havre was het water tot eene ontzettende hoogte gekommen en had vele kaden en straten ondergezet. Te Lyon bleef de Rhône steeds wassen. Op het eiland Korsika en vooral in de stad Ajaccio, was groot schade veroorzaakt. Florence is het slagtoffer van eene overstroming geworden, zoo als men sedert 1740 in Toskane niet gezien heeft; de Arno, die door den regen, welke gedurende veertien dagen aanhoudend gevallen was, ontzettend is gezwollen stortte het water in den nacht van den 2 op den 3 dezer met ontzettende kracht van de bergen af trad zijne grenzen te buiten, en verspreide zich in een oogenblik door al de lagere gedeelten der stad.

— Van den 18 tot den 30 dezer zal er te Parijs eene boekverzameling worden verkocht, welke meer dan duizend Elseviersche en andere Hollandsche en Belgische drukken in kl. 12o bevat, en waarvan de catalogus zich door een overzicht omtrent de geschiedenis dier drukken onderscheidt.

— Een onzer nieuwsbladen meent te weten dat na het overlijden van den heer Nathan Rotin schied een inventaris werd opgemaakt der geheele familie en dat dezelve eene som bedroeg van 50 miljoen francs.

NEDERLAND

— De koninklijke gezant, de prins Hendrik der Nederlanden is den 13 dezer, in goeden welstand van hoogstdezelfs reis naar de Middellandsche Zee in deze residentie teruggekeerd.

— De leden van de eerste kamer der staten generaal zijn ter vergadering bescreven tegen vrijdag den 22sten dezer.

ZWOLLE, 13 dezer. De heer van Buren heeft een spraak gedaan in de procedure van Hendrik Buijskoop, landbouwer te Staphorst, beschuldigd op den 4n juni j. zijnen broeder, door het toebrengen van onderscheidene wonden met een mes van het leven te hebben beroofd, zijnde het hof van dien verlagene den volgenden ochtend dood gevonden.

Twee en dertig getuigen waren in deze zaak gehoord, geen verzuimen op eenen middag, dat is met eenige waarschijnlijkheid gerezen. Dan wettelijke overtuiging in dezen ontbrak, en alzoo is de beschuldigde van alle rechtsvervolging in dezen ontslagen en onmiddelijk in vrijheid gesteld.

— Onze Oost-Indische berichten, loopende tot het einde van juli j., behelzen onderanderen dat de oorlogsvaartuigen, aanvankelijk bestemd om een expeditie tegen de zeeroovers in de wateren van Celebes onmiddelijk na hante terugkomst van de kusten van Borneo, verwaarts zij gezonden waren, in verband tot het aldaar geboortelijn voor de rivier van Makassar, van het noodig zijn voorzien, om herten kruistijg tegen de zeeroovers te vervolgen.

Op hunnen togt naar Tennah Djampoa en nabij Saleyar, gelijk reeds bevesten Java gelede eilanden hebben zij echter nergens roovers op spoor kunnen komen, waardoor de vroeger medegedeelde geruchten omtrent de nazienlijke dier aeshuurling, en althans van hun voornemen om daarmede gezamenlijk tegen onze oorlogsvaart te ageren, zich niet hebben bevestigd.

Niettemin leverde de onderscheidene bij het diach gouvernement ingekomen berichten gezamenlijk bewijzen, dat de zeeroovers nog in vrij aanzienlijk getal in den Indischen Archipel rondtoven, en hooger tijd en zijne overheid, met stoutmoedigheid blijven verhooren.

In de nabijheid van Makasser hebben zij zich vertoond tijdens de toen bedoelde oorlogsvaart. Een op de reede bezig waren te viktualieeren. Binnen het bereik van het geschut van het fort te Sonthain, hadden zij de stoutheid eene inlandsche praauw aan te vallen, doch eenige welgerigte schoten uit het fort verbinderden de bemanning van dat vaartuig. Terzelfder tijd roofden zij vijf menschen van het strand te Boele Komba.

Onderscheidene groote rooverspraauwen vertoonden zich in want langs de kusten der residentie zuid en oostkust van Borneo, en roofden aldaar eeuwig menschen. Nabij het fort Tabenio ten anker gekomen, zijn zij door het geschut van daar verdreven, en door den desijds aldaar aanwezigen gouvernements schoener *Zee-meew* en een tweetal kruisbooten vervolgd, doch niet achterhaald geworden.

Ook in de Moluksche wateren hebben zij roof en moord gepleegd tegen weerlooze visschers. Niet minder dan 29 personen waren door hen in zee of aan den wal overvallen en opgeligt. Het is zijner majesteits brik *de Vliegende Fisch* en zijner majesteits schoener *Pylades*, welke die wateren hekruiet, hebben, niet gelukt hen te ontmoeten.

Hetzelfde heeft plaats gehad op de kusten van Banka, alwaar de gouvernements schoener *Niobe* met twee kruisbooten te vergeefs hebben getracht hen te bereiken. Onder de op Banka opgeligte personen behoorde een postbode, die met brieven van Muntok naar Kaba op reis was.

De kruistogten in straat Sunda zijn mede vruchteloos atgelopen, terwijl de brik *de Apud*, welke met een detachement troepen naar Kalatoa was gestevend, op het gerucht, dat zich aldaar zee-roovers verzameld hadden, ook is teruggekeerd, zonder hen te hebben ontmoet.

Op het strand aldaar was echter eene groote, bijna geheel volbouwde praauw, blijkbaar tot het drijven van zwaar bestend, door de brand verbrand. (Staats. Cour.)

Redevoering van den graaf VAN RECHTEREN.

Uitgesproken in de vergadering van maandag den 11 dezer.

Ik zal U E. M. niet verbergen niet een betoog, dat eene herziening der grondwet een volstrekte behoefte, een nationaal verlangen is geworden. U. E. M. hebben door de aanneming van twee adressen van antwoord op de troonrede, zoowel in het afgelopen als in dit jaar, met eerbied bewezen, die meening te deelen; de openbare debatten hebben dezelve ten duideljkste doen uitkomen. Zij zal reeds doorgedrongen zijn tot het volk, tot den troon.

Ik zal evenmin in eene beoordeeling treden van de handelingen der eerste kamer. Ik acht mij als staatsburger daartoe bevoegd, als lid van de tweede kamer der staten-generaal onbevoegd; maar ik zal mij op het standpunt, op hetwelk de beantwoording van de troonrede, door de verwerping van het bij de tweede kamer aangenomen adres, door de eerste kamer is gebracht, bepalen met de beantwoording der beide volgende vragen:

Zal een adres van antwoord al dan niet worden aangeboden aan den koning?

Zoo ja, op welke wijze zal dit na het gebeurde plaats vinden?

Wilk behoort tot de leden dezer kamer, die vermenen dat het oogenblik van de opening der staten-generaal, is een plegtig, belangrijk oogenblik, en dat de troonrede is of behoort te zijn een verheffend staatsstuk, uit hetwelk zoowel de binnenlandsche staatkunde van de regering moet blijken. De troonrede is de spiegel, in welken de natie hare toekomst, in zooverre die van de regering is afhankelijk, kan aanschouwen.

Indien de troonrede belangrijk is te achten, dan is het niet minder het antwoord der volksvertegenwoordiging, dat de beoordeeling van de staatkunde der regering van zelf in zich sluit, dat het verlangen der vertegenwoordiging omtrent het bestuur des lands bevat.

De koning heeft deze zitting met eene troonrede geopend, tot de door de grondwet aangewezen vertegenwoordigers des volks gesproken, en deze zouden de troonrede beantwoorden! Dit zoude strijdig zijn met den eerbied, dien wij den koning verschuldigd zijn.

Wij zouden zodoende den konstitutionelen troon, dien wij geroepen zijn te verdedigen, ondermijnen; wij zouden nalaten, aan onze roeping als vertegenwoordigers des volks te voldoen!

Zoodanig besluit is voor mij ondenkbaar.

De kamer verwiert reeds tegen het voorstel van den voorzitter om de kennisgeving van de eerste kamer, dat zij zich met het adres niet had vereenigd, voor notifikatie aan te nemen. Zonder de grootste inkonsequentie, kan daarop niet worden teruggekomen, en er moet gevolgelijk een antwoord op de troonrede aan den koning worden aangeboden.

Ik veroorloof mij U. E. M. mijn gedachten in de tweede plaats omtrent de wijze van aanbidding mede te deelen.

Als een volk slaapt, en diegenen, die het vertegenwoordigen, zich ten gevolge daarvan, mede in eene diepe rust bevinden, dan kan dan moet het antwoord zijn een *verwantschap* op de troonrede; deze *in het antwoord* worden dan eene loutere pligtpleging.

Ik meen, dat het Nederlandsche volk vrij onzacht door de afscheiding van België en al de verdere gebeurtenissen, uit dezelfde diepe rust is ontwaakt, en dat ook de vertegenwoordigers des volks den invloed dier ontwaking ondervinden. In dezen staat van zaken, kan nimmer een adres van antwoord, op den in de laatste tijden gevolgen voet, tot stand komen. Het is onmogelijk dat twee kollegiën, die niet gezamenlijk over een onderwerp beraadslagen, noch hunne meening over dat onderwerp bij meerderheid van stemmen vaststellen, immer een stuk zouden kunnen tot stand brengen, dat de meeningen der beide kollegiën bevredigde. Zoodanig als het antwoord hier behandeld is, is heftendig de meening der tweede kamer aan de eerste opgedragen. De eerste kamer heeft dit jaar van haar regt gebruik gemaakt met een stuk, dat niet het hare was, en hare meening wel in het afgelopen jaar, maar niet in het loopende uitdrukke, niet aan te nemen. Zij heeft met er daad bewezen, dat de tot nog toe gevolgde, behandeling met het antwoord op de troonrede op den duur geen stand kon houden, en dat een andere weg zal moeten betreden worden. De grondwet spreekt van geene troonrede, veel minder van de beantwoording derzelve.

De opschrijving van de regten der beide kamers, van hare werkzaamheden, sluit uitsluitend op het maken van wetten, en als met den algemeenen regtsregel dat alles wat niet verboden, geoorloofd is, hier toepast en beschouwt, dat aan ieder burger van den staat het regt van petitie is gewaarborgd, dat de staten der provinciën dit regt bezitten, dan kan men geene nationelen grond vinden, om aan de beide kamers der staten-generaal de bevoegdheid te betwisten, adressen den koning aan te bieden, en de troonrede naar de inspraak van hen gevoten te beantwoorden.

Belemmerend was het voor de tweede kamer, om ontwerp voor zulk eene belangrijke zaak op te stellen, dat zij moest vreesen de goedkeuring der eerste kamer niet te zien verwerven. Belemmerend voor de eerste, dat hare eigene denkbeelden niet konden worden geuit, maar zij zich moest bepalen tot goed- of afkeuring van die der tweede kamer

aan haar toegezonden. Voor den koning en het volk had een staatsstuk, dat eigenlijk de denkbeelden van geene der beide kamers uitdrukt, minder waarde. Het verdient ook, buiten de moeilijkheid, die thans tot onze deliberatiën aanleiding heeft gegeven — afkeuring.

Lag het in het doel der instelling van de eerste kamer, en waren daartegen geene grondwettige bezwaren, zoo wel door een spreker uit Zuid-Holland en uit Gelderland, uit een gezet, zoodat ik mij daarvan kan onthouden, — dan zou ik mij tegen eene gemeenschappelijke beraadslaging der eerste en tweede kamer omtrent het adres op de troonrede, niet verzetten; bij het bestaan derzelve kan die wijze van beraadslaging echter niet worden gevolgd.

In het bestaande geval vermeen ik dan ook, dat het reeds vastgestelde adres aan den koning moet worden opgezonden op de wijze bij het reglement voorgeschreven, en verklaar mij gevolgelijk voor het lere voorstel.

(De kommissie, die het adres overbrengt, zal de redenen in korte bewoordingen aan den koning kanten ontwikkelen, die de tweede kamer hebben bewogen in dit jaar een afzonderlijk adres aan te bieden.)

De onderstelling, dat U. E. M. die kommissie niet zal ontvangen of het aangeboden adres niet zal aannemen, kan en behoort geen invloed uit te oefenen op het besluit, door de tweede kamer in dezen staat te nemen. Die omstandigheid kan haar niet ontheffen den weg te bewandelen, die haar is aangewezen. Zij is verplicht het adres op de troonrede te beantwoorden, uit eerbied voor den koning. Zij is verplicht daarop te antwoorden, als vertegenwoordigende het volk. — Zij is verplicht te antwoorden, zoodat de koning de rechtvaardigheid, de eer en de vreesen der staten-generaal te bewaren.

EENE ONMOGELIJK UIT TE VOEREN ONNATUURELIJKE EN VOOR DE NIJVERHEID DOODELIJKE BEPALING OMTRENT HET VERVOER VAN BRIEVEN EN PAKETTEN, DOOR DEN MINISTER VAN FINANCIËN OPGEWARMD.

Uit het arsenaal van veronderde wettelijke bepalingen heeft de heer van Hall er eene opgegraven, welke wel strekken kan om het verkeer te stremmen en de nijverheid nog dieper te doen vallen, maar zeker geenszins het doel bereiken zal, dat de minister beoogt.

De gebrekkige inrigting en de kostbaarheid van ons postwezen hebben het natuurlijk gevolg gehad, dat men naar andere, minder kostbare, middelen zocht heeft, langs welke de brieven kan verzenden.

Men wilde daarbij zoowel door vermeerderde snelheid als door mindere kostbaarheid, zeldzaam heeft men gehoord, dat op dien weg verzonden brieven niet ter hunner bestemming aangekomen zijn.

Wat dit voor de posterijen nadeelig was, heeft opbrengst verminderen moest, begrijpt ligt iedereen. Zoo dit eenig gevolg had moeten hebben, zou het dit hebben moeten wezen, dat de minister, er zich door aangespoord gevoeld had, om bij de posterijen de bezwaren, welke het postvervoer zoo zeer hadden doen toenemen, weg te ruimen. Wanneer de staat oprecht staat het geheel aan hem, het postwezen, om te rigten, dat niemand aan het postvervoer de voorkeur zal geven. Wanneer spoed en kostbaarheid gelijk staan, zal ieder den staat alleen den bijzonderen ondernemer verkiezen, zoodat de eerste in het bezit van de post zal worden, welke de laatste geheel missen moet.

Onze minister van financiën heeft het zich gemakkelijker gemaakt en gezocht, of hij niet door afbepalingen zou kunnen bewerken, wat hij door

eene verbeterde inrigting behoorde te verkrijgen. Hoe blijde zal hij geweest zijn eene verouderde of never hier te lande niet gehandhaafde verordening *arrêté van 27 prairial, jaar IX*, gevonden te hebben, bij welke tegen ieder, die zich, buiten de posterijen, met het vervoeren van brieven, beneden het Nederlandsch pond zwaar, belast, eene boete van f 74 tot f 150 is bepaald. Hij heeft die bepaling in herinnering gebracht en met hare toepassing bedreigd.

Ben Nederlandsch minister zal dus verouderde bepalingen, voor een vreemd volk gemaakt, en ten gevolge der Fransche overheersching hier verbindend verklaard, doch door haar niet toegepast, voor het eerst in werking brengen, wijl het hem aan de bekwaamheid en geestkracht ontbreekt om te maken, dat de staat de concurrentie der bijzondere personen niet behoeft te vrezen. Hoe gemakkelijk komt het hier den minister, dat zijne traagheid, gelijk die zijner voorgangers, ons nog niet van dien ballast van vreemde, ons opgedwongen, wettten verlost heeft! Welk eene aansporing zal het hem zijn, daarin te volharden! Voor willekeur is niets gewenschter dan de onzekerheid en uitgebreidheid der wetgeving.

De staat heeft zich met het brieven-vervoer belast; dit is eene onderneming van nijverheid, zoo goed als eene andere, zijne winsten behooren te ontstaan door de meerdere voordeelen, welke de ingezetenen ondervinden, wanneer zij zich tot henz wenden, dan wanneer zij zich aan het vervoer van bijzondere personen toevertrouwen. Niet door middel van een monopolie-stelsel, maar door de voortreffelijkheid der inrigting behoort hij over zijne mededingers te overtuigen, want hij is niet in staat, dat hij niet zoover durven drijven, dat men de koffers en klederen van alle reizigers zal laten doorzoeken, ten einde te ontdekken of iemand ook brieven vervoert. En hoe zal men het zonder dat ontdekken? Wanneer eene bepaling zoo onuitvoerlijk is als deze, had de minister verstandiger gedaan haar stillerjes in de vergetelheid, in welke zij begraven lag, te laten rusten, dan zich te gedragen, alsof hij handhaven wilde, wat hij niet handhaven kan. Door niets maakt een bestuur zich belagchelijker dan door te dreigen, waar het haar onmogelijk is hare bedreigingen te vervullen. Dit mag wel de reden geweest zijn, waarom men, zelfs onder het bestuur van Napoleon, aan deze bepaling de hand niet gehouden heeft.

Ware de ten uitvoering dier bepaling mogelijk, men zou aan de overheid zeldzaam een zwaarderen slag kunnen bezorgen. Zoodra een pak een Nederlandsch pond of daar beneden wog, zou men het met den post moeten verzenden. Men bedenke de kosten, welke met zulk een vervoer zouden gepaard gaan, ten misschien twintigmaal en meer duurder dan bij het vervoer door de gewone wegen. De kosten zouden meer dan de winsten verslinden, een stellig verlies veroorzaken. Stremming, kwijning der nijverheid, reeds nu zo bitter zijnde, zouden het gevolg wezen van de verwarden inzichten van den heer van Hall, die door wraak wenst te verkrijgen wat hij door inspan-

ning van krachten behoorde te verwerven; door monopolie, inplaats van door verbeterde inrigting, de schatkist, hoewel vruchteloos, tracht te stijven. Zijne ontdekking van het oude Fransche arrête zal het gewenschte doel niet treffen, maar het kan strekken tot een nieuw bewijs van de onhandigheid en van de willekeur, van welke die minister reeds zoo weinig blijk, ten koste der natie, gegeven heeft. (Arnh. C.)

Advertentien

*** Ondertrouwd:

A. P. G. VAN BOECKEL,
van 's Bosch,
en
A. C. VAN DE LAER.

Zalt-Bommel, 15 November 1844.

Eenige kennisgeving zoo binnen als buiten de stad.

*** Getrouwd:

J. A. DE NIES Jr.

en

C. T. A. VAN DER WAARDEN.

Helmond, 18 Nov. 1844.

*** Getrouwd:

JOZUE WITZ,

en

JOHANNA CHRISTINA SCHOT.

Nijmegen,

den 12 November 1844.

*** Amersfoort, 13 November 1844. Heden middag ten 1 ure overleed, na voorzien te zijn geweest met de H. H. Sacramenten der stervenden, de Hoog Eerw. Heer **GIJSBERTUS ANTONIUS VERMEULEN**, Oud Aartsprister van het District *Utrecht* en Pastoor te *Amersfoort*; in den ouderdom van ruim 63 jaren. Veertig jaren was hij Priester en wordt door alle weldenkenden betreurd.

H. BLUM,

R. K. Priester.

Lees hier!

Deze is dienende, het publiek te verwittigen, dat ik als BODE voor de Ned. Ziek- en Begravenis-Maatschappij niet **BEN** maar **ZELF HEB** bedankt, (en dit om verkeerde handelingen der Directie) en tevens in diezelfde functie werkzaam ben, voor het **BEGRAVENIS-FONDS**, onder de zinspreuk: **BEN IEDERS KOORDEEL**, gevestigd te 's Hage.

Men heeft zich nu, uit piquanterie, niet ontzien, vele valsche geruchten omtrent mij uitstroomden, als of ik niet getrouw was werkzaam geweest. Maar bestaat er dan geeft Justitie?

Doch onderstaande attestatie zal genoege weten, om het publiek te verwittigen, en tevens ter beoordeeling te geven, met lage lasten vermag.

H. ECKELBOOM.

De Ondergeteekende Hoofdagent der *Ned. Ziek- en Begravenis-Maatschappij* certificeert bij deze, dat **HERMANUS ECKELBOOM** gedurende vijf maanden als Bode is werkzaam geweest en zich gedurende dien tijd, alijd **TROUW** en **EERLIJK** heeft gedragen, en tot den zedenwichtigen October zijne ontrouwe contributie geregeld heeft gestort.

's Bosch, den 20 October 1844.

L. VAN DER HEYDEN.

*** Bij **H. H. VAN ROMONDY**, Boekverkooper te *Utrecht*, is van de *Pere* gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

ALESSANDRO MANZONI, DE ZEDELER der Roomsche Kerk naar het *Italiaansch*, f 3.--
A. J. VAN BEMMEL, R. K. Priester, **Symboleek** of vergelijkende verklaring der Goddienstige geschriften tusschen **KATHOLIEKEN** en **PROTESTANTEN** naar de *verleiden* Bijbelsboeken. Het Hoogduitsch van *J. Buchmann*, vrij gevolgd. 1e en 2e stuk, f 3.00.

Het derde en laatste stuk is ter perse en volgt nog dit jaar.

J. H. ALBERDINGK THIJM, drie gedeelten..... f 1.20.

*** In eenen fatsoenlijken Winkel, te *Utrecht* verlangt men eene **BURGER JUFVROUW** van de R. K. Godsdienst, voorzien van bewijzen van goed en zedelijk gedrag. — Reflektierenden adresseren zich met Vrachtyrje Brieven onder lett. M., aan **H. H. VAN ROMONDY**, Boekhandelaar aldaar.

BEMERK WEL!

Door UITVERKOOP der

FIJNE KINDERSPEELGOEDEREN

bij **JOH. THEOD. LUYCKX**, te 's Bosch, zijn dezelve van nu af minder dan tegen inkoopsprijs verkrijgbaar.

*** **H. E. DE BERGH**, Hoofd-Agent te 's Hertogenbosch der **NEDER-BIJNSCHE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ** gevestigd te *WESSEL*, verzekert alle Goederen vervoerd wordende, op de Rivieren en Kanalen, ook gedurende het wintersizoen, zonder verhoging der gewone premien, wordende ook steeds de verzekerings op Vaartwegen tegen vastgestelde jaarlijksche premie en de Zeperzekeringen op Amsterdamsche conditiën bij denzelfden Hoofd-agent aangenomen.

*** De Notaris **JOH. DE BERGH**, te 's Hertogenbosch, zal aldaar op de Smalle Haven, bij de Aschschuur, op *Vrijdag den 22 November 1844* des morgens ten 9 ure Verkoopen, Eene zeer schoone partij **Timmerhout**, van allerlei soort.

JAN VAN ARKEL,

VOOR **Passagiers- en Goederen**,
MET RUIME WELINGERIGTE KAJUITEN.

GEREGELDE DIENST

van 's Bosch op *Gorinchem*, *Dordrecht*, *Rotterdam* en *Schiedam*.

MAANDAG, **WOENSDAG** en **VRIJDAG**, 's morgens ten 7 ure van 's Bosch, in Directie Correspondentie met *Utrecht*, *Amsterdam* en 's Hage.

DINGSDAG, **DONNERDAG** en **ZATURDAG**, 's morgens ten 9 ure van *Schiedam*, ten 9 ure van *Rotterdam*, ten 1 ure van *Gorinchem*.

Bij de aankomst te 's Bosch ten 5 ure, is er nog gelegenheid om op *Binnenhaven* en *Maestricht* te vertrekken.

*** In eenen voorname Kruideniers-Winkel binnen de stad *Utrecht*, wordt tegen den 15 December aante staande gevraagd, eene bekwaame **WINKELDOCHTER** van de R. K. godsdienst, niet onervaren in het rekenen en schrijven, en van goede getuigenissen voorzien.

Te bevroegen met vrage-brieven onder letter H bij den Boekhandelaar **H. A. VAN NELLE**, te *Utrecht*.

Uit de hand te Huur

OM DADELJK TE AANVAARDEN

Twée HEEREN HUIZEN, met TUINEN en STALLINGEN, binnen deze Stad. Te bevroegen bij den Brokker *Deventer* 21

Bureau van Amsterdam.

Zaterdag 16 November, ten vier ure.
W. 9.21 p.c. 627. Nieuwe f p.c. 751. Dico f p.c. 627.
Hilsh. 147. Avd. 85. f. n. 22. f. n. 22. f. n. 22.
Dco. Coupon. 244. f. n. 22. f. n. 22. f. n. 22.
f. n. 22. f. n. 22. f. n. 22. f. n. 22. f. n. 22.

Ter drukkerij van **D. A. A. DE ROOY**.